

Pavol Prikryl

spisovateľ, novinár

* 25. apríl 1962, Žilina

† 9. apríl 2021, Bratislava

výstava pri príležitosti nedožitých 60. narodenín

Pavol Prikryl, esejista, básnik, spisovateľ pre deti a mládež, novinár a rozhlasový tvorca

Pseudonym Pavol Bzina

Narodil sa 25.4.1962 v Žiline. V roku 1980 zmaturoval na Gymnáziu na Wolkerovej ulici v Žiline. Následne študoval na katedre počiatkovej a ložiskovej geológie Prírodovednej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. V rokoch 1985-1987 absolvoval základnú vojenskú službu. V rokoch 1987-1993 študoval na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte Univerzity Komenského. Štúdium ukončil štátnou skúškou.

Absolvoval niekoľko študijných pobytov: 1990 – dvojmesačný pobyt na Urbinskej univerzite v Taliansku, 1991 – mesačný pobyt na Viedenskej univerzite v Rakúsku, 1995 – dvojmesačný študijný pobyt v Mníchove.

Prax: 1988 – redaktor samizdatového časopisu ZRNO, 1990 – externý redaktor denníka Čas, 1991-1993 – zástupca šéfredaktora časopisu ZRNO, 1992-1996 – redaktor Katolíckych novín, 1996-1997 – redaktor a komentátor denníka NONSTOP, 1997-1998 – tlačový tajomník Demokratickej dohody, 1998 – vicehovorca Slovenskej demokratickej koalície – zástupca riaditeľa Tlačového a informačného odboru Úradu vlády SR, 1999-2000 – riaditeľ Tlačového odboru Ministerstva dopravy, pôšt a telekomunikácií SR a hovorca MDPT SR, hovorca ministra, Od februára 2001 živnostník v oblasti PR – spolupráca s jednotlivými periodikami, od 15.10.2001 do 31.5.2002 – redaktor a komentátor denníka PRÁCA, 18.12.2002-15.2.2001 – hovorca opatru m. č. Bratislava-Staré mesto, od 15.2.2004 – v slobodnom povolaní v oblasti médií a PR, 1.4.2007-31.6.2009 – zástupca šéfredaktorky časopisu Quark, 1.6.2013 – šéfredaktor časopisu VOX, v televízii LUX moderoval diskusnú reláciu V Samárii pri studni.

Bol ženatý a s manželkou Adrianou mal štyri deti. Zomrel 9.4.2021 v Bratislave.

Za svoju publikačnú činnosť získal niekoľko ocenení, najvýznamnejšia bola prestížna cena **International Media Award for Excellence in Journalism**, ktorú mu v roku 1995 udelila medzinárodná novinárska organizácia UCIP so sídlom v Ženeve.

Tvorba

Tíšenie bolesti (1993)

Pre najmenších (1995)

Biblia s ilustráciami Vincenta Hložníka (1998)

Básničky z hviezdíčky (1999, 2003)

Bratislava (2004)

Život Pána Ježiša (2006)

Rozhovory s anjelikom (2006)

Moje modlitbičky (2006)

Úvrate v nás (2007)

Hádanky z neba (2009)

S anjelikom veselo (2009)

Mikulášske rozprávky – cd (2010)

Vianočné rozprávky – cd (2010)

S lampášikom do rozprávky (2015)

Na konci ticha (2015).

Oravské rondely (2019)

Autor fotografií v zborníku: *Pamätný žilinský 6. október* : zborník referátov z vedeckého seminára, ktorý sa konal v Žiline dňa 6. októbra 1993 pri príležitosti 55. výročia podpísania Žilinskej dohody (1994)

Autor fotografií v knihe *Náboženstvo v Slovenskej republike* (1996)

Autor príspevku *Blahoslavený Ján Pavol II. a poézia* zo zborníka: *Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch* : zborník z konferencie) (2013)

Prekladateľ knihy: *Novéna k svätej Terézii od Ježiša*, Milada Jiřina Burgerová (2015)

Autor doslovu a zostavovateľ v knihe: *Kúsok od neba* (2017)

Autor rozhlasovej hry *Proces s Petrom*

Dňa 25.12.2003 londýnske vysielanie BBC uviedlo vianočné literárne pásmo s autorovými textami

Cena Fra Angelico pre PAVLA PRIKRYLA

Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru pri Konferencii biskupov Slovenska (KBS) udeľovala 18. februára ceny Fra Angelico ako uznanie zástupcom umeleckej obce zo strany Katolíckej cirkvi. Medzi inými ju získal i Žilínčan Pavol Prikrýl, novinár, básnik a esejista. Cenu Fra Angelico v kategórii výtvarné umenie získal akademický maliar Stanislav Lajda, tiež zo Žiliny.

TEXT GABRIELA KVASNICOVÁ, FOTO ARCHÍV PAVLA PRIKRYLA

Cenu Fra Angelico udelila Rada pre vedu, vzdelanie a kultúru pri KBS popredným umelcom, vedcom a teoretikom už po 18-ty krát, aby vyzdvihla, že dokázali aj napriek silnejúcemu tlaku komercie, globalizácie a liberalizmu prinášať vo svojej tvorbe kresťanské myšlienky a hodnoty. Cena nesie meno talianskeho maliara a dominikánskeho kňaza bl. Fra Angelico, ktorý je patrónom umelcov.

Pavol Prikrýl je absolventom Rímskokatolíckej cyrilometodskej bohosloveckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Pôsobil vo viacerých katolíckych periodikách (ZRNO, Katolícke noviny, VOX), no i v štátnej správe, komerčných médiách a v oblasti PR. Popri tom sa úspešne venuje básnickej tvorbe, tvorbe pre deti a mládež i rozhlasovej tvorbe. Narodil sa v Žiline, žije a pracuje v Bratislave. Je ženatý, s manželkou Adrianou vychováva štyri deti.

Pavol Prikrýl je synom žilinského historika, vedca a publicistu Ľubomíra Viliama Prikrýla, ktorý dostal cenu Fra Angelico minulý rok. Položili sme mu niekoľko otázok.

Čo pre vás znamená cena Fra Angelico?

Dostal som už viacero ocenení a doteraz som si najviac vážil cenu International Media Award for Excellence in Journalism, ktorú mi v roku 1995 udelila medzinárodná novinárska organizácia UCIP so

sídlom v Ženeve. Dokonca mi ju vtedy odovzdával dnes už zosnulý kardinál John Patric Foley, čo pre mňa veľa znamenalo. A aj keď to bolo významné medzinárodné ocenenie, cena Fra Angelico má pre mňa ešte vyššiu hodnotu, lebo je to ocenenie zo strany Katolíckej cirkvi za môj prínos v oblasti umenia.

Máte za sebou viacero úspešných literárnych diel a básnických zbierok. Čo z toho si najviac ceníte vy osobne?

Na to nemám jednoznačnú odpoveď. Spýtajte sa matky, ktoré dieťa má najradšej... Keď použijem túto asociáciu, môžem povedať, že snáď to najmladšie – básnická zbierka Oravské rondely, ktorá mi vyšla minulý rok. Orava je kraj, odkiaľ

pochádza moja mama, kde som trávil detské roky, i preto mi je tak srdcu blízka.

Ako novinár ste nepracovali len výlučne v katolíckych médiách. Ponúknite, prosím, radu ako prinášať tie pravé hodnoty a správne postoje, keď vydavateľ ale i čitateľ majú iné nastavenie?

Keď chodievam na besedy s mladými ľuďmi, často dostávam otázku – ako sa stať dobrým novinárom. Na to je jednoduchá rada. Ježiš to povedal jasne: „Vaša reč nech je „áno – áno“, „nie – nie“. Čo je navyše, je od Zlého“ (Mt 5, 37). Keď sa to vydavateľovi nepozdáva, tak treba odísť. Ak začne predávať to, čo nie je v súlade s Božimi zákonmi, je to začiatok konca.

Pri príležitosti sviatku patróna umelcov bl. Fra Angelica ho 18.2.2020 ocenila Rada Konferencie biskupov Slovenska pre vedu, vzdelanie a kultúru **Cenou Fra Angelica** za slovenské umenie „za trvalý prínos do kresťanskej kultúry na Slovensku“.

Pavol Prikryl

knižná tvorba

(výber kníh z fondu Krajskej knižnice v Žiline)

Knižná tvorba (výber)

PRIKRYL, Pavol. *Tíšenie bolesti*. Žilina: ZRNO, 1994. 57 s.

PRIKRYL, Pavol. *Pre najmenších*. Bratislava: Lúč, 1995. 32 s. ISBN 8071141291

HLOŽNÍK Vincent, HLOŽNÍKOVÁ Viera, RÚFUS Milan, RAČEK Štefan, PRIKRYL Pavol. *Biblia s ilustráciami Vincenta Hložníka*. 1. vyd. Bratislava: Slovenský Tatran, 1998. 267 s. ISBN 8022204730

PRIKRYL, Pavol. *Básničky z hviezdíčky*. Bratislava: illusion, 1999. 39 s. ISBN 8088972027

PRIKRYL, Pavol. *Básničky z hviezdíčky*. 2. vyd. Bratislava: Serafín, 2003. 39 s. ISBN 8088944759

PRIKRYL, Pavol. *Život Pána Ježiša*. Bratislava: Lúč, 2006. 93 s. ISBN 8071145777

PRIKRYL, Pavol. *Rozhovory s anjelikom*. Bratislava: Lúč, 2006. [40] s. ISBN 8071146005

PRIKRYL, Pavol. *Moje modlitbičky*. Bratislava: Lúč, 2006. [40] s. ISBN 8071145998

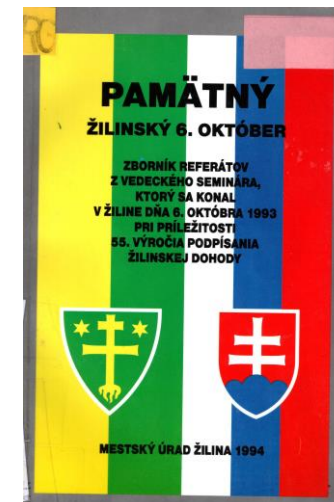
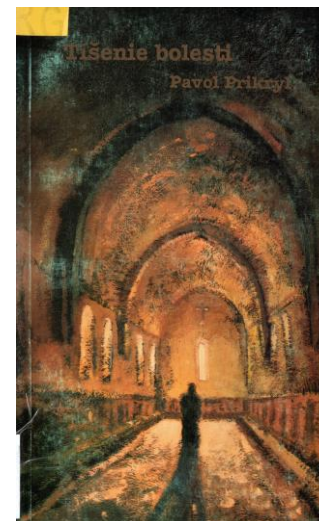
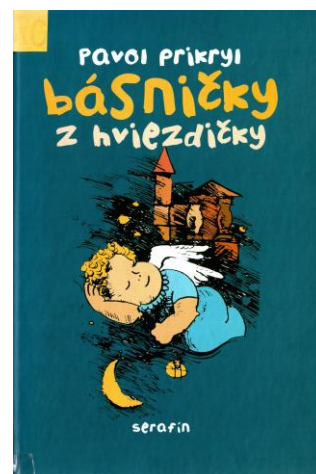
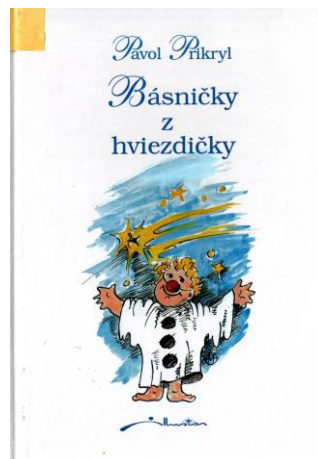
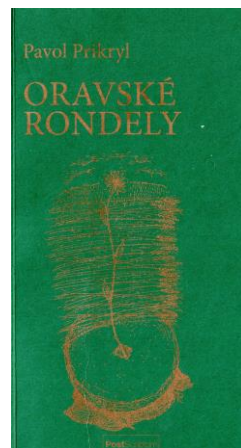
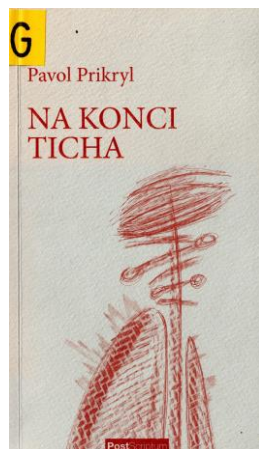
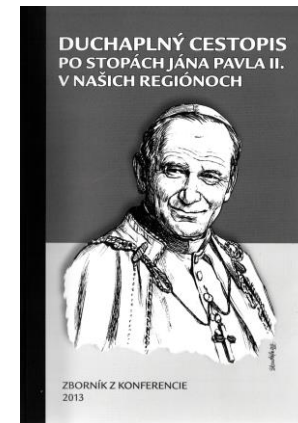
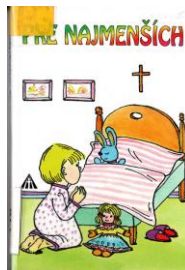
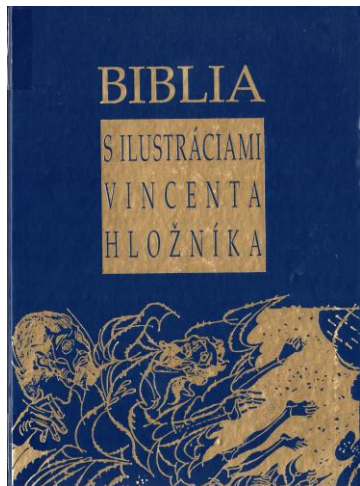
PRIKRYL, Pavol. *Úvrate v nás*. Praha 1: VOX, 2007. 60 s. ISBN 9788096985203

PRIKRYL, Pavol. *Na konci ticha*. 1. vyd. Bratislava: Post Scriptum, 2015. 84 s. ISBN 9788089567447

PRIKRYL, Pavol. *Oravské rondely*. Prvé vydanie. Bratislava: Post Scriptum, s.r.o, 2019. 66 strán. ISBN 9788082180025

Zostavovateľ PRIKRYL, Ľubomír Viliam, autor fotografií PRIKRYL, Pavol. Pamätný žilinský 6. október : zborník referátov z vedeckého seminára 6. októbra 1993 v Žiline pri príležitosti 55. výročia podpísania Žilinskej dohody. Žilina: Mestský úrad, 1994. 141 s. ISBN 8096713663

PRIKRYL, Pavol. Blahoslavený Ján Pavol II. a poézia. In: Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch : Duchowy przewodnik śladami Jana Pawła II w naszych regionach. 1. vyd. Žilina: Krajská knižnica, 2014. S. 20-21. - ISBN 9788085148800

Pavol Prikryl

knihy o autorovi

(výber kníh z fondu Krajskej knižnice v Žiline)

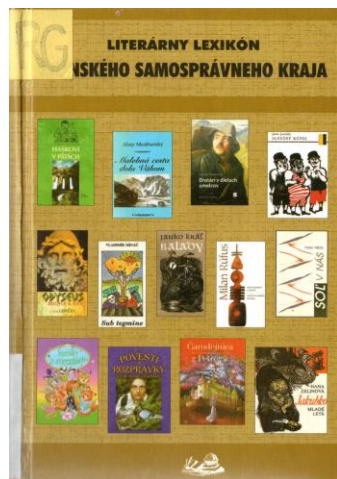
Súpis kníh o autorovi (výber)

Slovník začínajúcich autorov okresu Žilina : biobibliografia. 1. vyd. Žilina: Žilinská knižnica, 2006. 36 s. ISBN 8085148404

MAŤOVČÍK, Augustín. *Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia.* 2. vyd. Bratislava: Literárne informačné centrum, 2008. 576 s. ISBN 9788089222483

VÁLEK, Igor. *Literárny lexikón Žilinského samosprávneho kraja.* Žilina: Knižné centrum, 2009. 301 s. ISBN 9788080643584

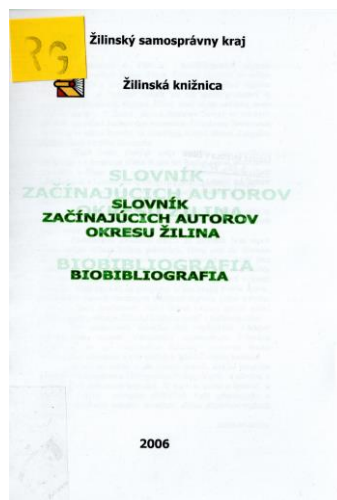
JANČULOVÁ, Ivana. *Kalendárium : výročia osobností okresu Žilina a Bytča v roku 2022.* Žilina: Krajská knižnica v Žiline, 2022. 94 strán.

190 LITERÁRNY LEXIKÓN ŽILINSKÉHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Prikryl, Pavol (1962)

Žilinský rodák, novinár a publicista pôsobiaci počas aj ako hovorca vo viacerých vládnych rezortoch, básnik, ktorý sa vo svojej pôvodnej tvorbe orientuje na tvorivé rozvíjanie slovenskej duchovnej poézie (**Tíšenie bolesti**, 1993), keď kresťanské ideály vložil aj do kníh pre deti (**Básničky z hviezdíčky**, 1999, **Život Pána Ježiša**, 2006). Autor textov reprezentačnej publikácie **Biblia s ilustráciami Vincenta Hložníka** (1998), rozhlasovej hry (**Proces s Petrom**) a viacerých televíznych a rozhlasových scenárov.

81. Prikryl, Pavol 1962-2021

básnik, spisovateľ pre deti

* 25.04.1962 - Žilina

+ 09.04.2021 - Bratislava

60. výročie narodenia

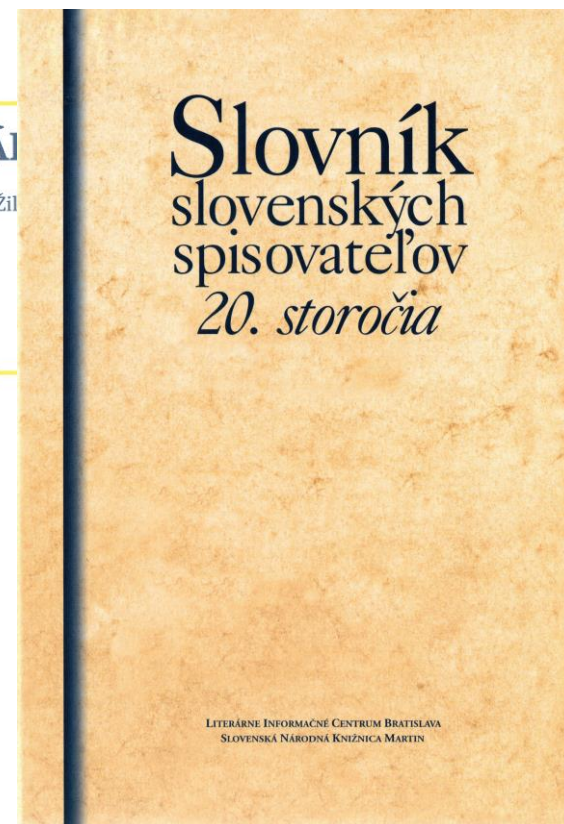
V rokoch 1979-1980 študoval na gymnáziu v Žiline, v rokoch 1980-84 na Prírodovedeckej fakulte UK, v rokoch 1987-1993 na Cyrilo-metodskej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. Po štúdiách pôsobil v redakciách časopisu Zrno, Katolícke noviny, Nonstop a Práca. Od roku 2004 žije v slobodnom povolaní. Knižne debutoval básnickou zbierkou **Tíšenie bolesti** (1993), v ktorej z duchovného pohľadu reaguje na rozličné vnútorné i vonkajšie podnety. Knihy veršov **Pre najmenších** (1995) a **Básničky z hviezdíčky** (1999, 2003) venoval detskému čitateľovi. Je autorom textovej časti knihy **Biblia s ilustráciami Vincenta Hložníka** (1998). Je aj autorom rozhlasovej hry **Proces s Petrom** a viacerých scenárov televíznych a rozhlasových publicistických relácií.

Literatúra :

Slovník slovenských spisovateľov 20. storočia. Bratislava: Vydavateľstvo Spolku slovenských spisovateľov, 2001. S. 379.

Dotazník vyhotovený pre Žilinskú knižnicu, 2006.

VALEK, Igor. Literárny lexikón Žilinského samosprávneho kraja. Žilina: Knižné centrum, 2009. S. 190.

Pavol Prikryl

autorove články

**(výber článkov z fondu Krajskej knižnice
v Žiline)**

Súpis autorových článkov (výber)

Obchod, Národná obroda, Práca, Literárny (dvoj)tyždenník, Katolícke noviny, Vox

PRIKRYL, Pavol. Tlaková výš stojí (aj) nad nami : editoriál. *Obchod : maloobchod, veľkoobchod, distribúcia*, roč. 13, č. 5 (2008). Fotografie. ISSN 1335-2008. Príloha: Logistika magazine: dvojmesačník o doprave a logistike. - (2008), s. 3.

PRIKRYL, Pavol. Od B po B : miniautosalón. *Obchod : maloobchod, veľkoobchod, distribúcia*, roč. 13, č. 2 (2008), s. 48. Fotografie. ISSN 1335-2008.

PRIKRYL, Pavol. Predavači, vráťte sa! : záverom. *Obchod : maloobchod, veľkoobchod, distribúcia*, roč. 13, č. 6 (2008), s. 54. Fotografie. ISSN 1335-2008.

PRIKRYL, Pavol. Duje syndróm funkcií : záverom. *Obchod : maloobchod, veľkoobchod, distribúcia*, roč. 13, č. 3 (2008), s. 50. Fotografie. ISSN 1335-2008.

PRIKRYL, Pavol. Rozhodol sa J. Volf správne viac nekandidovať?. *Národná obroda*, roč. 12, č. 100 (02.05.2001), s. 3. Fotografie.

PRIKRYL, Pavol. Trumanova doktrína v praxi, mlčať by sme však nemali : komentár. *Práca*, roč. 56, č. 267 (21.11.2001), s. 2. Fotografie. ISSN 0231 6277.

PRIKRYL, Pavol. Básnik. Kosec. *Literárny (dvoj)tyždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 34, č. 1-14 (14.04.2021), s. 11. Fotografie. ISSN 0862-5999.

PRIKRYL, Pavol. Problém slov. *Katolícke noviny*, roč. 120 (10.07.2005), s. 26. ISSN 0139-8512.

BZINA, Pavol. Nesmrteľnosť duše : duša človeka je nesmrteľná. *Katolícke noviny*, roč. 118, č. 45 (9.11.2003), s. 5. ISSN 0139-8512.

BZINA, Pavol. Všetko je milosť : Božia milosť je na spásu potrebná. *Katolícke noviny*, roč. 118, č. 46 (16.11.2003), s. 5. ISSN 0139-8512.

PRIKRYL, Pavol. (Ne)známy príbeh. *Vox: dvotýždenník o náboženstve a kultúre*, roč. 4, č. 16 (2016), s. 1. Obrázky. ISSN 1339-3634.

Pavol Prikryl písal pod pseudonymom Pavol Bzina

KATOLÍCKE
NOVINY

strana 5

16. novembra 2003

duchovná obnova

BOŽIA MILOST JE NA SPASU POTREBNÁ

Všetko je milost

SVÄTÝ PAVOL PÍŠE: „Ak sme zmŕtvi s Kristom, veríme, že s ním budeme aj žiť“ (Rim 6, 8). Výraz „zmŕtieť s Kristom“ znamená zmŕtieť v posväcujúcej milosti. Siesta hlavná pravda našej viery hovorí: „Božia milosť je na spásu potrebná.“

Ospravedlivenie

Prvým dielom Božej milosti je obrátenie, ktoré spôsobuje ospravedlivenie. Pán Ježiš na začiatku evanjelia vyvolal všetkých práve na obrátenie: „*Rubte pokútne, lebo sa približuje nebeské kráľovstvo*“ (Mt 4, 17). Vďaka pôsobeniu milosti sa človek odvracia od hriechu a zároveň sa obracia k Bohu. Tak sa človek dosťahuje odpustenie a spravodlivosť zhora (KKC 1989). Ospravedlivenie odloboďuje človeka od hriechu, ktorý protiľahá k Bohu, očisťuje srdce a tak zmieruje človeka s Bohom (KKC 1990). Podľa Tridentinského koncilu ospravedlivenie nie je len odpustenie hriechov, ale aj posviatenie a obnovenie vnútorného človeka. Spolu s ospravedlivením sa vlieva do našich sŕdc viera, nádej a láska a zároveň sa nám dáva požehnanie Božej vôle.

Ospravedlivenie nám zašlú svojím umocnením Ježiš Kristus. Jeho obeta na kríži a krv sa stali prostriedkom zmierenia za hriechy všetkých ľudí. Ospravedlivenie sa udeľuje kresťanom, svätosťou viery (KKC 1992). Uváza správcu meďa Bohu milosťou a slobodou človeka. Zo strany človeka sa ospravedlivenie prejavuje v tom, že vierou súhlasí s Božím slovom. Podľa Katechizmu Katolíckej cirkvi je ospravedlivenie „napravujúce dielo Božej lásky“ (KKC 1994), ktorú nám Boh zjavil v Ježišovi Kristovi a udeľuje skrze Duchu Svätého. Svätý Augustín dokonca tvrdí, že ospravedlivenie bezbožného je dielo činnosti viery ako neba a zom, lebo nie sa pomní, ale spása sa ospravedlivením hriechov bŕdŕ tvrdí.

Milosť

Naše ospravedlivenie pochádza z Božej milosti (KKC 1990). Milosť je účasť na Božom živote. Podľa Katechizmu Katolíckej cirkvi nás milosť usádza do intimnosti trojného života (KKC 1997). Je to však nezalúžená pomoc, ktorú

nám Boh dáva, aby sme odpovedali na jeho pozvanie stať sa Božími deťmi, adoptívnymi synmi, účastníkmi na Božej prirodenosti a na večnom živote. Títo slovom to znamená, že povolanie na večný život úplne závisí od nezalúženej iniciatívy Boha, pretože len on sa nám môže zjaviť a dať nám samého seba. Povolanie na večný život je nadprirodzené, lebo presahuje schopnosti rozumu a sily ľudskej vôle s každého stvorenia (KKC 1998).

Aktuálna a posväcujúca milosť

Povedali sme, že milosť je nezalúžený dar, ktorým nám Boh dáva svoj život, vŕaty Duchom Svätym do našej duše, aby ju udržal v kresťanstve a posväť (KKC 1999). Boh teda rásja hriechového človeka do procesu spásy. Uskutočňuje sa to takzvanou aktuálnou milosťou. Aktuálna milosť sú Božie zásahy tak na začiatku obrátenia, ako aj v priebehu diela pomrenia za hriechy všetkých ľudí. Ospravedlivenie sa udeľuje kresťanom, svätosťou viery (KKC 1992). Uváza správcu meďa Bohu milosťou a slobodou človeka. Zo strany človeka sa ospravedlivenie prejavuje v tom, že vierou súhlasí s Božím slovom. Podľa Katechizmu Katolíckej cirkvi je ospravedlivenie „napravujúce dielo Božej lásky“ (KKC 1994), ktorú nám Boh zjavil v Ježišovi Kristovi a udeľuje skrze Duchu Svätého. Svätý Augustín dokonca tvrdí, že ospravedlivenie bezbožného je dielo činnosti viery ako neba a zom, lebo nie sa pomní, ale spása sa ospravedlivením hriechov bŕdŕ tvrdí.

Milosť je potrebná, aby vzbudzovala a udržovala našu spoluprácu na ospravedlivení viery a na posväcovaní prostredníctvom lásky. Krásne to povedal svätý Augustín: „Ten, ktorý na začiatku pôsobí, aby sme chceli, pomáha tým, čo chcú, pri doľvení“ (KKC 2001).

Sloboda

Boh stvoril človeka na svoj obraz a spolu sa slobodni mu usádza do intimnosti trojného života. Duša môže vstúpiť do spoločensťva lásky len slobod-

ne. Slobodná iniciatíva Boha vyjadruje teda slobodnú odpoveď človeka (KKC 2002). Už z našich skúseností vieme, že spoločné nariadenie dvoch ľudí je možné len vtedy, ak sa jeden druhému dobrovoľne otvára a odoväda. Vzhľadom na Božiu veľkosť zhoda medzi Bohom a človekom je možná len vtedy, ak iniciatíva k nej vychádza od Boha. Človek sa nemôže zmocniť Božej veľkosti a ľubovoľne ňou nakladať. Boh sa nám však vo svojej veľkosti ponúka a my sa mu môžeme dať k dispozícii a môžeme ho slobodne prijať, ale aj zamietnuť.

Záver

Z doteraz povedaného jasne vyplýva, že pre našu spásu je potrebná Božia milosť. Ale ako hovorí svätý Augustín: „Ten, kto fa stvoril bez teba, nemôže fa spasiť bez teba.“ Inými slovami, slobodné spojenie s Bohom, kým aktuálna milosť je predchodným Božím podnetom na spásanosť čín (milosť).

Milosť je potrebná, aby vzbudzovala a udržovala našu spoluprácu na ospravedlivení viery a na posväcovaní prostredníctvom lásky. Krásne to povedal svätý Augustín: „Ten, ktorý na začiatku pôsobí, aby sme chceli, pomáha tým, čo chcú, pri doľvení“ (KKC 2001).

Zhrnutie:

— Siesta hlavná pravda našej viery znie: „Božia milosť je na spásu potrebná.“

— Prvým dielom Božej milosti je obrátenie, ktoré spôsobuje ospravedlivenie. Odloboďuje človeka od hriechu, ktorý protiľahá k Bohu, očisťuje srdce a tak zmieruje človeka s Bohom.

— Ospravedlivenie zahŕňa v sebe odpustenie hriechov, posviatenie a obnovu vnútorného človeka.

Milosť je pomoc, ktorú nám dáva Boh, aby sme odpovedali na jeho pozvanie stať sa Božími deťmi, adoptívnymi synmi. Uvádzá nás do intimnosti trojného života.

Aktuálna milosť sú Božie zásahy tak na začiatku obrátenia, ako aj v priebehu diela pomrenia za hriechy všetkých ľudí. Ospravedlivenie sa udeľuje kresťanom, svätosťou viery (KKC 1992).

Posväcujúca milosť je trvalý dar, ktorý je nadprirodzenou dispozíciou, ktorú zlokonahuje duša, aby ju určila schopnou žiť s Bohom a konať z lásky k nemu.

Duša môže vstúpiť do spoločensťva lásky len slobodne. Slobodná iniciatíva Boha vytvára našu slobodnú odpoveď človeka.

Koniec

Tematický cyklus pripravil

PAVOL BZINA

Snímka: archív

KATOLÍCKE
NOVINY

strana 5

9. novembra 2003

duchovná obnova

DUŠA ČLOVEKA JE NESMRTEĽNÁ

Nesmrtelnosť duše

Po mesačnej prestávke opäť pokračujeme v rozoberaní siedich hlavných pravd, ktoré nás sprevádzajú na ceste viery. Najzákladnejším princípom každého náboženstva je viera v posmrtný život. Katolícke učenie nie je výnimkou. Piata hlavná pravda našej viery znie: „Duša človeka je nesmrteľná.“ Inými slovami to znamená, že smrťou sa život človeka nekondí.

Smrť je normálny, prirodzený koniec života, koniec pozemského putovania človeka. To, že sme smrteľní, by nám malo pripomínať, že na realizovanie nášho života máme vymedzený čas. Vďaka Ježišovi Kristovi má pre kresťana smrť kladný zmysel. Kresťanský pohľad na smrť je krásne vyjadrený v prefácii O zomŕtých f. „Ved tým, čo veria v teba, Bože, život sa neodmíta, iba mení. A keď skončíme život v smrteľnom tele, máme pripravený večný príbytok v nebesiach.“

Pri smrti človeka dochádza k oddeleniu duše od tela. Kým telo podlieha rozkladu, duša sa stretáva s Bohom, ktorý ešte očakáva, že sa spojí so svojim osláveným telom. Boh vo svojej všemohúcnosti dá nášmu telu definitívne neporušiteľný život, keď ho mocou Kristovho zmŕtvychvstania opäť spojí s našou dušou. Podľa učenia Cirkvi sa už nevrátim do iných pozemských životov. Po smrti nejestuje akási preťvorená, reinkarnácia, aby sa duša človeka očisťovala ďalším pozemským životom.

Nebo

V predchádzajúcej časti nášho cyklu sme spomínali, že hneď po smrti každý človek dostáva večnú odplatu vo svojej nesmrteľnej duši na osobitnom súde. Tí, čo zmŕtvi v Božej milosti a v priateľstve s Bohom a sú dokonale očistení, žijú navždy s Kristom. Večne budú vidieť Boha „z tváre do tváre“ (1 Jn 3, 2). Ludovo sa tomu hovorí „dostať sa do neba“. Nebo však nie je miesto niekde vysoko na nebesiach. Je to stav vrcholnej a definitívnej blaženosti. Je to dokonálny život s Najsvätejšou Trojicou, s Pannou Máriou, s anjelmi a so všetkými blaženými. Jednoduché povedanie – žiť v nebi znamená byť s Kristom. Takto sme večného blaženého života v spoločensťve s Bohom a so všetkými blaženými presahuje každé naše chápanie a každú predstavu. Svätý Pavol, večnú blaženosť hlbšie neanalyzoval, pretože „ani oko nevidelo, ani ucho

nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú“ (1 Kor 2, 9). V nebeskej sláve všetci blažení naďalej radostne plnia Božiu vôľu týkajúcu sa ostatných ľudí a celého stvorenia. Už krájajú s Kristom, lebo s ním „budú kráľovať na veky vekov“ (Zjv 22, 5).

Očistenie

Nemôžeme byť zjednotení s Bohom, ak sa slobodne nerozhodneme milovať ho. Pána Boha však nemilujeme, ak proti nemu ťažko hrešíme a ak ťažko hrešíme aj proti bližným či proti sebe samým. Zomrieť v smrteľnom hriechu, ak sme ho neľutovali a ak sme nedosiahli Božiu milo-

stosť potrebná na to, aby duša mohla vojsť do Božej radosti. Cirkve už od prvotných čias uctievala pamiatku zosnulých a obetovala za nich prosby, aby boli očistení a mohli dosiahnuť blažené vídenie Boha a večný život. Nezdráhajme sa teda každý deň pomáhať tým, čo zomreli, a obetujeme za nich modlitby.

Peklo

Cirkve vo svojej liturgii a v každodenných modlitbách prosí o Božie milosť, aby sa hriechníci dali na pokánie a tak sa vyhlili večnému zatračeniu.

Zhrnutie:

— Piata hlavná pravda našej viery znie: „Duša človeka je nesmrteľná.“

— Vďaka Ježišovi Kristovi má pre kresťana smrť kladný zmysel. Pri smrti človeka dochádza k oddeleniu duše od tela, ale pri zekresení dá Boh nášmu premenenému telu neporušiteľný život, keď ho opäť spojí s dušou.

— Tí, čo zmŕtvi v Božej milosti a v priateľstve s Bohom a sú dokonale očistení, žijú navždy s Kristom v nebi.

— Nebo nie je miesto niekde vysoko na nebesiach, ale stav vrcholnej a definitívnej blaženosti.

— Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo, ani do ľudského srdca nevystúpilo, čo Boh pripravil tým, ktorí ho milujú“ (1 Kor 2, 9).

— Tí, čo zmŕtvi v Božej milosti a v priateľstve s Bohom, ale nie sú dokonale očistení, hoci zŕb čaka spása a večný blažený život, podstupujú po svojej smrti očisťovanie. V očiste sa dosahuje svätosť potrebná na to, aby duša mohla vojsť do Božej radosti.

— Každý deň pomáhajme tým, čo zomreli, a obetujeme za nich modlitby.

— Zomrieť v smrteľnom hriechu, ak sme ho neľutovali a ak sme nedosiahli Božiu milosť, znamená zostať navždy oddelený od Boha vnútri našej slobodnej vôle. Stav definitívneho vylúčenia zo spoločensťva s Bohom a s blaženými sa nazýva večné zatračenie, ľudovo peklo.

Pán Boh nikoho nepredurčil na večné zatračenie.

— Cirkve vo svojej liturgii a v každodenných modlitbách prosí o Božie milosť, aby sa hriechníci dali na pokánie a tak sa vyhlili večnému zatračeniu.

Tematický cyklus pripravil
PAVOL BZINA

Snímka: Laco Prikril

Zástupca šéfredaktorky v časopise Obchod

Logistika

Editoriál

Pavol Prikrýl

Európsky logistický chlieb sa môže začať lámať veľmi skoro. Nalomiť ho môže Slovensko.

Tlaková výš stojí (aj) nad nami

Posmievači hovoria, že Slovensko zasa nie je až taký bezvýznamný štát, ako to niekedy vyzeralo. Vraj nedávno ležal stred tlakovej výš nad našim územím a ovplyvňovalo to počasie v celej Európe... Vtipné, ale neomyslené. Tlaková výš je totiž späť s pekným slnečným počasím. A to, až na občasné výnimky v podobe rovníkov a záhradkárov, vždy poteší. Podobne, ako nás potešia vyjadrenia zahraničných politikov a možných investorov o údajnom potenciáli Slovenska. Ak však vyjadrenia tohto typu trvajú prídlho, tlaková výš optimizmu chváleného sa môže ľahko zmeniť minimálne na polooblačné počasie. A ruku na srdce – takmer dvadsať rokov počúvať o úžasných možnostiach a perspektívach Slovenska už aj stačí. Najmä, ak si uvedomíme, že toľko proklamovanú výhodu Slovenska v podobe spojovateľa západnej Európy s východnou majú aj Maďarsko a Poľsko. To, že nadnárodní bossovia logistiky a ich sedé eminencie ešte nerozhodli, cez ktorú z troch krajín budú prechádzať hlavné toky surovín, materiálov, tovarov a technológií z východu na západ a opačne, nás môže skôr tešiť, ako uspokojiť. Európsky logistický chlieb sa však môže začať lámať veľmi skoro. A nalomiť ho môže práve Slovensko. Poľsko má totiž problémy s dopravnou infraštruktúrou, Maďarsko zasa nemá v súčasnosti takú silnú ekonomiku ako Slovensko. Rozumné investície do dopravnej a logistickej infraštruktúry na strednom, no najmä na východnom Slovensku už konkurencia nemusi

poriadne rozdychať a rozchodiť. Čítia to aj predstavitelia logistických spoločností, ktorí pôsobia na Slovensku. „Som presvedčený, že každú chvíľu môžeme očakávať v okolí Košíc realizáciu veľkého projektu,“ tvrdí Olivier Large, generálny riaditeľ spol. Gefco Slovakia. Kiežby ste mali pravdu, monsieur Large! Slovenské spoločnosti nás však varujú. Hlas proroka sa môže veľmi ľahko a rýchlo zmeniť na hlas volajúceho na púšti. Často sa totiž pri príjemnom škrabkaní za ušami už obzeráme po vavrinoch. Ale pozor: Keď zajac odpočiva na vavrinoch, môže to byť aj zajac na bobkovom liste...

Pavol Prikrýl

logistika
magazine

Dvojmesačník o doprave a logistike
máj 2008
Samostatne nepredajné
Vydavateľ
SANOMA MAGAZINES SLOVAKIA, s. r. o.
Kutlíkova 17, 851 02 Bratislava
tel. (02) 32 150 136
fax (02) 63 839 914
e-mail:
priezvisko@sanomaslovakia.sk
www.sanoma.sk

Riaditeľ vydavateľstva: Pavel Hapák
Finančná riaditeľka: Eliška Borovská
Šéfredaktorka:
Andrea Hinková-Diborborová
Zástupca šéfredaktorky: Pavol Prikrýl
Redakcia: Lucia Zelenská,
Vladimír Klapita (ŽU)
Obchodné oddelenie:
Vladimíra Pavliková
tel.: 02 32 150 172, 0918 923 380
e-mail: pavlikova@sanomaslovakia.sk
Riaditeľ produkcie: Anton Miškolci
Grafika, DTP: Ľ. Haško, V. Valovič

Záverom

Pavol Prikrýl

Predavači, vráťte sa!

Nie je príjemný pohľad na pána v rokoch, ako v predajni hľadá predavača, aby mu podal informácie o tovare. Po dlhých minútach sa objaví mladík, ktorý len nedávno fahal za sebou dreveného bubeníka. Žuvačka v ústach a náušnička v uchu mu síce dodávajú mužný výraz, ale vedomosti o tovare sú na úrovni predškolského veku. Po mrdnutí plecami nasleduje útek do útrobov predajne. V lepšom prípade predavač rozbalí škatuľu a začne listovať v návode a aspoň takto forma naplní ono okridlené: Náš zákazník, náš pán. A nerobme si ilúzie – nevedomosť (ale aj nezáujem) sa neusadila len v anonymite hypermarketov. Domestifikovala sa aj v predajniach s technikou, nábytkom či knihami. Dokonca aj v úzkošpecializovaných predajniach. „Máte Dvořákovú Novosvětskú symfóniu?“ „Žiaľ, nie, ale máme Symfóniu z Nového sveta.“ Tak mi treba, provokatéri! Mal som

si pýtať Symfóniu č. 9 E mol, opus 95 – a basta! A v Dome knihy som pri hľadaní Rúfusových Modlitbičiek nemal machrovať v oddelení poézie. Nechápaný pohľad predávajúcej bohyně v chráme múdrosti sa napokon nado mnou zľutoval a blahosklonne ma nasmeroval medzi detskú literatúru. Tam ju síce tiež nemali, ale aspoň ma mladá predavačka po dvoch telefonátoch poslala k pokladniciam, kde naozaj bola. Raz darmo: Náš zákazník, náš pán. Avšak – česť výnimkám. Najmä v špecializovaných predajniach už začínajú zamestnancov predajne vytláčať predavači, ktorí sa v problematike vyznajú. A na dôvazok pridávajú aj ochotu. Kým sa však skutoční predavači nevrátia do väčšiny predajní, slogan Náš zákazník, náš pán bude presvedčivý asi ako Indián z východone-meckého filmu. ■

Záverom

Pavol Prikrýl

Duje syndróm funkcií

Mládenec s typicky slovenským menom typu Ján Kapusta mi dal po vzájomnom predstavení vizitku. Meno, pod nim funkcia: chef executive of the facility services. Až mi mráz prebehol po chrbte. Panabeka, hádam mladší brat Pána Boha! Nový známy ma hneď vrátil na zem. „Šéfujem partii upratovačiek,“ vysvetlil mocou zavaňajúcu funkciu. Aké prozaické! Mráz na chrbte vystriedalo trhanie kútikmi úst... Potvrdilo sa mi však dávnejšie tušené – Slovenskom duje funkcionársky syndróm. Z vizitiek sa na nás valia sami prezidenti, vicedirektori, manažéri, šéfovia, tí s adolescentnejšími uševitými tvárikami sú ich asistenti či asistenti asistentov. Jeden je PR, druhý account, tretí sales, ďalší marketing či country alebo commercial... Človeku sa automaticky vynára otázka: Preboha, a kto robí? Ach, ja nedovzdelanec! Našťastie, moje skóre v IQ vylepšil odborník z pracovnej agentúry

v jednej televíznej relácii. Vraj atraktívny názov má zaujať prípadného záujemcu. No, neviem, neviem, či žena, ktorá chce byť predavačkou, by reagovala na funkciu shop sales person. Nevyžaduje sa na ňu síce ani maturita, dokonca nevyučení zaskolia, ale nech mi je dovolené pochybovať, či nevyučení bez maturity rozšifruje pod atraktívne znejúcim názvom obyčajného predavača či predavačku a prihlási sa. Hrdo znie aj referent predaja či konzultantka predaja. Nie je to síce až také „cool“ ako shop sales person, ale výsledok je rovnaký: predavač. Len by ma zaujímalo, ako by reagovali niekde v hypermarkete, keby som zháňal shop sales person pečiva... ■

P. S. Vie niekto, ako sa dá zatraktívniť profesia žumpár, odbor potápač...? Aspoň na vizitke.

50 **obchod** marec | 2008

VOX - internetový mesačník moderného kresťana, šéfredaktor časopisu

780426057009

Dvojtyždenník
o náboženstve
a kultúre

VOX

Ročník III.
19-20/2015
Cena: 0,50 €
www.vox.prikryl.sk

Najkrajšia pieseň
Vznik a rozšírenie
najkrajšej vianočnej
piesne na svete
Tichá noc, svätá noc
str. 8

Chceme byť užitoční
S otcom Douglassom Al-
-Bair, ktorý sa staral
o hracích utečencov,
čo prišli na Slovensko
str. 10

Organista z Lambaréne
Albert Schweitzer
o svojej hre na organe
i o skladateľovi
J. S. Bachovi
str. 20

Už je po sviatkoch

Moja starká na Orave vždy uprostred stredovečnej večere, keď sa už aj detská nedeľňavosť naplnila a i do duší malých vstúpila sviatočná nálada, povedala v oravskom dialekte vetu, ktorá sa stala tradičnou súčasťou Vianoc: „No, a už je po sviatkoch.“

Bolo to smiechu! „Starká, ako to hovorieš, veď sa len práve začínajú!“ – a priam „celý človek“ pokračoval v gurmánskom vychutnávaní si vianočnej ryby a koláčov. A my, *sokolice*... po tých obodoch *zabíjani do vianočného kresla*, sme si vychutnávali Vianoce...

„Ale my, sokolice!“, zahľadení do vlastného brucha a televíznej obrazovky, sme si vôbec nevníjali, že tá jednoduchá oravská žienka ich začala ťať. Vtiahla sa do kuchynky a tam, mimo hárutenia sviatkov, sedela pri „šporhete“, sa modila radostný ruženec. A o polnoci, v kostole pri betleheme, kľučučky, sa priam vrpjala do sošky Dieťaťa. Bytostne z nej sršalo, že si ho chce prvinúť a pomôkať. Ježiško malý, čože ti dám...? A sama sa stávala darom. Sviatočným darom.

Až neskôr, skôr len toľ neďavno, som pochopil hĺbku stárkino stredovečného „už je po sviatkoch“. Pre jej jednoduchú, no o to úprimnejšiu vieru spočívali sviatky v príprave na ne. Výzva z kríža v San Damiano adresovaná mladému Františkovi, „Choď a oprav môj dom“ považovala za svoju. Jej sviatok bola „oprava“ svojho vnútra, vianočný svedek, tak má od bežnej. I upravenie drevenej chlapky či počkanie tých pár koláčikov bolo iné, sviatočné, s pohľadávaním si kolied.

A potom, keď „*judišiel čas*“, keď násle čestne ako mlynský kameň vášnivo mlie vianočné dobroty, ktoré do popuku naplnili bruchá, pre ňu „už bolo po sviatkoch“. Sama sa stala prítomnou súčasťou onej svätej noci. Ona, plná narodeného Dieťaťa, ho už v sebe žila. A nielen do Štefana. Pre ňu totiž trvali Vianoce do veľkonočného pštu. A hoci sa pociťvo modlila všetky tri ruženec ako bolo predpísané, tretí desiatok radostného sa modlievala každý deň. Aj keď „už bolo po sviatkoch“.

„Ale my, sokolice! Za rohy chytli sme život...“ Folklór sviatku sme prekrútili na sviatok folklóru. A tak pre nás, milovníkov, no najmä konzumentov sviatkov, „je už po sviatkoch“, hoci sme ich vlastne ani nezačali. A možno preto, či práve preto sme stále „rovnako šediví, rovnako na úteku“ (M. Ráfus).

Nie, nevyčlehujem sa. Možno som sa vám mal pňhovoriť slávnostnejšie, vianočnejšie. Zmohol som sa však len na osobnú spomienku na sviatok.

Prispiepte, ak som bol priveľmi osobný.

PAVOL PRIKRYL

Mýslienka čísla:
Dnes nad nami začiarilo veľké svetlo, lebo sa
nám narodil Pán.
Benedikt XVI.

780426057009

Dvojtyždenník
o náboženstve
a kultúre

VOX

Ročník III.
18/2015
Cena: 0,50 €
www.vox.prikryl.sk

Revolúcia nežnosti
Svätý Otec František:
Potrebujem počuť, že
Bože milosrdného
čle na mne spoľvia
str. 4

Zažil som koncil
Podľa Juraja Tírka
najväčším objavom
koncilu je prítelstvo
Cirkvi sa svetom
str. 8

Tak umieral Chopin
Očité svedectvo poškého
rehoľníka o smrti
geniálneho skladateľa
Frydrika Chopina
str. 14

Je čas fig

Nuž, predvianočný čas. Zhon, behanie, riadenie, náku-
py, vyplákanie... Ako kúlika zneja vianočné evergreeny,
poskromne popretkávané nejakou tou koledou. Ruch,
ktorý máme v podstate radi, pretože niekde na jeho konci sme
aspoň na chvíľu tak trochu iní. Aj sme si to pomenovali – po-
zia Vianoc.

Lenže pred Vianoc, tie pred dvetisíc rokov, sa začali hľada-
ním ako-tak dôstojného prírbytku, klopaním od dverí k dverám,
odmietaním od domu k domu... Ťažko je prichytiť pár, keď že-
na je v pohľadanom stave (porov. Lk 2,5). Z toho priam volajú
komplikácie, problémy, o strate pohodlia ani nehovoriac...

Nie, nie sa odvtedy nezmenilo. Predvianočný hurikán vrcholil
a zrazu sa tu objavujú tí, ktorí ešte hovoria rečou betlehenského
Dieťaťa a echi „*uf, sa zapína!*“ (Lk 2,3). Prichádzajú k nas-
ledovníkom takmer ich rodika, a vlastni majú problémy ich
príjať (porov. Jn 1,11). Volajú z toho totiž komplikácie, problé-
my, o strate pohodlia ani nehovoriac...

Nuž, počria Vianoc. Počria, ktorá sa stáva tvrdým lakmusom
náho kresťanstva. Vyžaduje zblvenie sa sentimentu, gýču, tr-
bietke a - zmeny kalendára.

Ano, treba zmeniť kalendár. Nie ten náš, ale Boží. No nie kvô-
li tej po dvoch tisícročoch opakujúcej sa betlehemskej paralele,
i keď, úprimne, aj to by stálo za úvahou. Ale je tu ešte jedna pa-
rabela, ktorá je oveľa neprijemnejšia – a medzi nami aj nelo-
gická – ktorú Alessandro Pronzato nazval „*respektovanie
ročného obdobia*“.

Stalo sa to pri odchode z Betléme. Keďže Ježiš „*pociťil hlad*“, pristúpil k figovníku s listami „*či na ňom niečo nenájdte*“ (po-
rov. Mk 11,12-13). „*Nenášiel nič, len listie*“, opisuje sv. Marek
a prosí, bez komplikácií, konštatuje prírodný zákon: „*Nebol
toto čas fig*“. No Ježiš prekvapujúco, kvôli „*respektovaniu roč-
ného obdobia*“, figovník prekľal...

Voltaire sa údajne pri čítaní tejto state váfal od smiechu. My,
Ježišovi nasledovníci, ja „len“ prechádzame mlčaním, mysliac
si (či dúfajúc), že ide o akési nedopatrenie, omyl v kalendári.

Lenže podľa Božieho kalendára je čas fig stále. Ježiš totiž
stále *pociťuje hlad*. Hlad po mne, po mojej láske. Chce sa mnou
nasytiť. Chce mojou láskou nasýtiť mojich blízkych, pretože
„*každývek ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bra-
tov, mne ste urobili*“ (Mt 25,40). A tak, aj v rámci počria Via-
noc, a možno práve kvôli nej, prichádza ku mne, či na mne nie-
čo nájdete... Aspoň jeden plod. Jeden jediný...
Je hladný a očakáva, že som ovocný strom, a nie okrasný. Máli
sa mu moja účasť na bohoslužbách, puť do Lúrd, stovky mod-

Melissa Elensová: Nadej

litiach, nejaká-tá almuha, s odretými úsmi dodržiavanie pri-
kazani, účasť v takom kráčku, v onakom spoločenstve...
„*Nenášiel nič, len listie*...“ Moje akokož kresťanstvo.

Lenže podľa Božieho kalendára je stále čas fig. A tento rok
pred Vianocami zblúš: Prichádzajú sa k nám totiž „*zapínať*“, ti,
ktorí sa ničím neprevínili, len tým, že dodržiavali Kristovu ra-
du: „*Keď vás budú prenasledovať v jednom meste, utečte do
druhého*“ (Mt 10,23). Mučili ich, znásilňovali, vraždili – a tak
prišli „*do druhého mesta*“. Prišli s tou istou vierou, ktorú vy-
znával aj ja. Veria v toho istého Boha, v jeho Syna, deťonca
aj hovoria jeho rečou. Prichádzajú, lebo dali na Ježišovu radu.
Prichádzajú, lebo čas fig je stále. Prichádzajú, lebo dúfajú,
že tu nájdú ovocné stromy.

Prichádzajú, lebo Boží kalendár nie je tožný s našim.

Nuž, predvianočný čas. Čas fig...
PAVOL PRIKRYL

Mýslienka čísla:
V slobodnej spoločnosti nikamár sú vinni,
ale všetci sú zodpovední.
Abraham Joshua Heschel

PAVOL PRIKRYL, redaktor denníka PRÁCA

Etika, ako sa zdá, sa začína považovať aj medzi západnými inštitúciami za trpeného ľavobočka. Minulý týždeň nás o tom presvedčila monitorovacia správa prístupového procesu do EÚ, ktorú pripravila OSI.

V roku 1946 W. Churchill vytvoril nový terminus technicus: „...železná opona. Za touto líniou sú hlavné mestá starobylých krajín strednej a východnej Európy.“ Aj napriek Trumanovej doktríne „podporovať slobodné národy, ktoré sa bránia zotročeniu“, sa v rokoch 1948, 1956 a 1968 v krajinách dnešnej V4 ukázala nečinnosť Západu. Trumanova doktrína sa praktického využitia dočkala až na konci ôsmej dekády 20. storočia, keď po páde „železnej“ Západ prešiel od verbálnej podpory k praktickej pomoci posttotalitným krajinám. S blížiacim sa finále politicko-spoločenskej repatriácie hlavných miest starobylých krajín strednej a východnej Európy sa však zdá, že západná demokracia si opäť začína brániť svoju slobodu pre seba.

Trumanova doktrína v praxi, mlčať by sme však nemali

Z Bavorska prichádza návrh, aby o vstupe kandidátskych krajín do EÚ rozhodovalo referendum v krajinách EÚ. Pozadie tohto návrhu „zdola“ má ekonomické dôvody. Hospodársky silný Západ sa totiž obáva poklesu životnej úrovne, pracovných príležitostí, istôt... Je to pochopiteľné, ale za sťah východného bloku nenesú zodpovednosť jeho radoví občania. Ak si eurovláhi osvoja návrh premiéra bavorskej vlády, demokracia im dáva užasnú možnosť vyhlásiť referendum. Že sa tak na konci hry zmenia jej pravidlá, je pre mnohých „len“ etický problémik. A etika, ako sa zdá, sa začína považovať aj medzi západnými inštitúciami za trpeného ľavobočka. Minulý týždeň nás o tom presvedčila monitorovacia správa Open Society Institute (OSI). Časť, týkajúca sa ochrany menšín, nevyznela pre SR najpriaznivejšie. Napokon, problémy v tejto oblasti priznávajú aj predstavitelia našej koalície a opozície. Kritický tón správy je však minimálne zarážajúci, pretože jej autori pokorne uznávajú, že „nástlie proti menšinám je paneurópskym fenoménom“ a aj v samotných členských krajinách EÚ dochádza k porušovaniu práv menšín, čo môže vyvolať „obavy z dvojitých štandardov“. Aj keď R. Guglielmo, programový riaditeľka monitorovacieho vstupu do EÚ, priznala, že odporúčania smerujú aj do EÚ, správa prináša prívrat vzhľadom na to, že tu dochádza k sterilizácii Rómiok bez ich súhlasu. Priam nepochopiteľné však vyznieva fakt, že takáto výška nie je podložená nijakým konkrétnym, len „vážnymi obavami o možných prípadoch“ a že fínske zdravotné sestry (sic!) uviedli, že Rómkam „boli zrejme“ vykonané rôzne gynecologické zákazy. Hoci je všeobecne známe, že v rámci komunistického riešenia menšinovej otázky sa Rómkym lákali na sterilizáciu až za 10-tisícovú odmenu, správa OSI neuvádza, či k možným prípadom nedošlo práve vtedy. Nie je však nič ľahšie, ako dôvod žiadosti o politický azyl uviesť sterilizáciu bez súhlasu. Lekár, tobož zdravotná sestra, hoci aj Finka, v podstate nemôže zistiť dátum zákroku. A ak ani Ina Zoon, nezávislá konzultantka OSI, nevedela uviesť konkrétny región či nemocnicu, kde sa mali údajne sterilizácie vykonať, je opäť len a len zarážajúce, že nikto z vlády SR neprotestoval či nežiadal o oficiálne vysvetlenie. Pritom sa už x-krát hovorilo, že do EÚ chceme vstúpiť s hrdou vztyčenou hlavou. Keď sa však nevieme ozvať na argumenty stojace na vode, nečudujeme sa, že Západ si opäť začína „brániť slobodu pre seba“. Mlčaním totiž robíme zo seba iba večného sluha meniacich sa pánov. Za to si však už môžeme len my sami.

e-mail: komentar@praca.sk

Prezident SR nemá služobný mobil!

Rudolfa Schustera v prípade potreby môžete zastihnúť pomocou ochranky

„Prezident Slovenskej republiky svoj služobný telefón odovzdal dňa 3. 9. 2001 a t. č. nemá pridelený služobný mobilný telefón,“ uvádza sa v liste Kancelárie prezidenta SR (KP), ktorý redakcia PRÁCA dostala ako odpoveď na žiadosť o zverejnenie čísla služobného mobilného telefónu pána prezidenta. List podpísal JUDr. Dárius Rusnák, generálny riaditeľ komunikačnej sekcie. Redakcia PRÁCA v zmysle zákona 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám žiadala KP o poskytnutie čísla služobného mo-

bilu s tým, že sa zaviazala, že toto číslo nezverejní. Redakcia pri svojej žiadosti vychádzala z výsledkov monitoringu Nadácie občana a demokracia (NOaD), ktorú konala, aby zistila stav uplatňovania zákona o slobodnom prístupe k informáciám na miestnych úradoch bratislavských miestnych častí. Aktivisti NOaD žiadali okrem iných aj informácie o služobných mobilných telefónoch pridelených MÚ, ich čísla a komu boli pridelené. Podľa Tomáša Kamenca, právnik NOaD, sú to informácie, na ktoré

má občan právo. „Nie je dôvod a ani spôsob, akým by mohli, napríklad čísla mobilov podliehať utajeniu,“ povedal pre PRÁCU T. Kamenec. Podľa hovorca prezidenta Jozefa Leikerta nie je problém spojiť sa s prezidentom, keď je mimo svojej kancelárie. „Stále je niekto pri ňom z KP alebo z jeho ochranky, takže ak potrebuje s niekým telefonovať, využije ich mobilný telefón,“ uviedol pre PRÁCU J. Leikert. Či toto opatrenie priniesie KP zníženie telefónnych účtov, ukáže budúcnosť.

Bratislava, PAVOL PRIKRYL

FOTO - ARCHÍV

OTÁZKA DŇA

Rozhodol sa J. Volf správne viac nekandidovať?

Pavol Prikrýl
Bratislava

Predsa Sociálnodemokratickej strany Slovenska Jaroslav Volf sa po deviatich rokoch na čele strany rozhodol, že na tento post už nebude kandidovať. Národná obroda sa preto opýtala poslancov, ako hodnotia rozhodnutie J. Volfa.

DIANA DUBOVSKÁ (SOP)

– Pán Volf zohral svoju úlohu v politike. To, že sa rozhodol odísť z veľkej politiky, považujem za akúsi sebareflexiu a zváženie všetkých okolností, ktoré v súčasnosti na politickej scéne sú. Ide najmä o ťažkú situáciu v legislatívnom procese, aj v rámci koalície. Zrejme pociťuje, že to už nie je priestor, v ktorom by sa chcel naďalej realizovať. Ťažko mi však hovoriť v jeho mene, je to jeho výsostné a slobodné rozhodnutie.

D. Dubovská

LUBOMÍR ANDRASSY (SDĽ)

– Je to osobné rozhodnutie súčasného predsedu SDSS. Myslím si, že slovenská ľavica potrebuje nový vietor do plachiet. Takýto vietor môžu priniesť noví ľudia, noví politici. Preto rozhodnutie J. Volfa vítam a vnímam ho pozitívne, lebo vytvára priestor pre nových politikov.

EUDMILA MUŠKOVÁ (HZDS-LS)

– Vzhľadom na preferencie, ktoré má jeho strana tradične minimálne, SDSS vo voľbách nemá šancu samostatne uspieť. Preto hodnotím krok

L. Andrassy

L. Mušková

Š. Zelník

P. Vrzdák

P. Tatár

pána Volfa ako opodstatnený, ale dosť neský.

ŠTEFAN ZELNÍK (SNS)

– Či pán Volf bude, alebo nebude kandidovať, je jeho vec a vec strany, ktorú zastupuje.

PAVOL VRZDÁK (SDK-SDKÚ)

– Vnímam krok pána Volfa ako jeho osobné rozhodnutie a rešpektujem ho. Zrejme zvážil a asi sa stotožnil s tým, čo som počul z viacerých strán z radov sociálnych demokratov, že to takto bude možno lepšie pre stranu, ale aj pre neho osobne. Predovšetkým

však dávam do popredia, že je to jeho vlastné rozhodnutie – a to je podstatné.

PETER TATÁR

(nezávislý poslanec)

– Ako nezávislý poslanec nezasahujem do vnútrostranických rozhodnutí v Sociálnodemokratickej strane Slovenska, a preto sa nebudem vyjadrovať k nijakým osobám. Vo všeobecnosti môžem povedať len toľko, že kultivácia politického prostredia je na Slovensku iba v začiatkoch. Považujem za potrebné, aby si každá politická strana rozmyslela, čo chce robiť.

Pavol Prikryl

články o autorovi

**(výber článkov z fondu Krajskej knižnice
v Žiline)**

Súpis článkov o autorovi (výber)

KUBICA, Peter. Slovensko hľadá duchovnú poéziu. *Katolícke noviny*, roč. 123, č. 16 (2008), s. 20. Obrázky. ISSN 0139-8512.

ZELNÁ, Kristína. Hľadanie ticha a duchovnej náplne vianočných rozprávok dneška : rozhovor. *Naša Žilinská Diecéza : duchovno-spoločenský časopis pre celú rodinu*, roč. 5, č. 9 (02.09.2016). Obr. ISSN 1338-6492.

PECHOVÁ, Alexandra. Na konci ticha : recenzie. *Knižná revue : dvojtyždenník o nových knihách*, roč. 26, č. 3 (31.03.2016), s. 21. ISSN 1210-1982.

Pavol Prikryl. *Slovenské pohľady : na literatúru, umenie a život*, roč. 4+133, č. 4 (2017), s. 160. Fotografie. ISSN 1335-7786.

KVASNICOVÁ, Gabriela. Cena Fra Angelico pre Pavla Prikryla. *Naša Žilinská Diecéza : duchovno-spoločenský časopis pre celú rodinu*, roč. 9, č. 3 (01.03.2020), s. 9. Fotografie. ISSN 1338-6492.

ZAVARSKÝ, Jozef. Na rozlúčku s Pavlom Prikrylom. *Katolícke noviny*, roč. 136, č. 17 (02.05.2021), s. 15. Fotografie. ISSN 0139-8512.

CIFRA, Štefan a kol. Odišiel vzácny, empatický človek... *Literárny (dvoj)tyždenník : časopis Spolku slovenských spisovateľov*, roč. 34, č. 1-14 (14.04.2021), s. 11. Fotografie. ISSN 0862-5999.

-RED. Zbohom, Paľko. *Slovenka : týždenník slovenských žien a rodín*, roč. 73, č. 16 (19.04.2021), s. 38. Fotografie. ISSN 0231-6676.

ELIÁŠOVÁ, Andrea. Za Pavlom Prikrylom - mimoriadnou osobnosťou kresťanskej kultúry : všimli sme si. *Viera a život*, roč. XXXI, č. 3 (2021), s. 76-81. ISSN 1335-6771.

Slovensko hľadá duchovnú poéziu

MYŠLIENKY PRI ČÍTANÍ POÉZIE PAVLA PRIKRYLA ÚVRATE V NÁS VYDALO VYDAVATELSTVO VOX BRATISLAVA V SPOLUPRÁCI S FARSÝM ÚRADOM ŽILINA V ROKU 2007

Katolícka moderna, exiloví básnici a súčasní bardi duchovnej poézie Teodor Krížka a Teofil Klas hľadajú svojich nasledovníkov. Mám chuť uverejniť inzerát tohto znenia a potom na každej strednej škole, vo všetkých univerzitných centrách a na sviatkoch slova (literárne súťaže, aktivity literárnych klubov, čítačky) uskutočniť výberové konanie, alebo ak chcete casting. Nenájdeme duchovne orientovaných autorov, ktorí si vážia slovo, ktorí vážia slová, ktorí nie sú opojení slovami a vierou vo vlastnú dokonalosť? Hľadáme ich, vytvárame im priestor a podporme ich napríklad aj tým, že si ich vyberieme po ich poézii.

Bezduché rýmovanie, veršotepcké výlevy a vulgárne verše nehľadajte v poézii Pavla Prikrýla. Je básnikom duchovným, ktorý však vníma život a nepíše odtrhnuté od každodennej reality. Prihovára sa Bohu, oslovuje človeka obvyčajnými slovami, ale neobyčajným jazykom. Básnik sa pýta i konštatuje, že „chodíme svetom po pytaní sfa

františkánski mníši... žobreme odpovede: Či si?“ A my s ním odpovedáme: Tvoji sme, Pane náš, v básni nás rozpoznáš. Tak ako pri čítaní odhalíme korene básnika, rodinné i duchovné, pri ich precitení nachádzame aj sami seba, a to v kri-

tický nastavenom zrkadle: „Stvoril si anjela a neskôr človeka. Anjel ňam miluje, ja radšej utekám.“ Ani motívy prírodné („Zem nie je iba dáka tmavá hlina. Privoňaj v tichu – cítiš zemiačky.“) a národné („Z krajiny biedy vzišli veľkí muži, Hviezdoslav, Urban, Dilong, Bernolák...“) Pavol Prikrýl nasilu neumieľava, ale prirodzene sa prelínajú jeho tvorbou.

Dodnes neprekonaný fenomén katolíckej moderny, do ktorej privedli zovšeobecňujúco a nekompetentne mnohí zaraďujú všetkých autorov dotýkajúcich sa akokoľvek duchovnej tvorby, nemá nasledovníkov v silnej generácii. Napriek tomu sú však tvorovia, hoci osamotení, ktorí dávajú nádej nám čitateľom, že neostaneme iba pri čítaní starších kníh, ale na nás čakajú ešte mnohé čitateľské zážitky. Básnik Úvrate v nás je jedným z nich. Pavol Prikrýl nás vo svojej najnovšej knihe obohatil duchovnom, krásnom, poetickou modlitbou.

PETER KUBICA,
ČLEN SPOUKU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV

ROZHOVOR

Hľadanie ticha a duchovnej náplne vianočných rozprávok dneška

TEXT KRISTÍNA ZELNÁ, FOTO ARCHÍV

Týždeň kresťanskej kultúry ponúka aj besedu s Pavlom Prikrýlom, ktorý nedávno vydal dve nové knihy: básnickú zbierku Na konci ticha a rozprávkovú knihu S lampášikom do rozprávky. Aj preto sme sa s autorom pohovorili o hľadaní a význame ticha či biele knižnej ponuky pre deti s vianočnou tematikou.

Básnická zbierka Na konci ticha zaujme už na prvý pohľad a pociťte svojím názvom. Čo je teda na konci ticha?

Odpoveďou by mohol byť už v podstate prvý verš zbierky, ktorý znie: „Na konci ticha začína sa človek“, pretože práve „v tichu človek opäť nájde sa“. Žiaľ, súčasná realita je taká, že na konci sa síce nachádza človek, ale homo consumens, človek konzumný, t. j. človek plný planého huriavku.

Vaša zbierka je teda o tichu, jeho význame, hľadaní?

Asi by som to takto jednoznačne nedefinoval, pretože zbierku som tematicky koncipoval širšie – sú tu verše o Slove i o slove, o poézii, o vzťahu medzi modlitbou a básňou, ale aj dieťať a jeho svete, o bolesti a jej význame...

Čím sa táto zbierka odlišuje od predchádzajúcich?

Tažko povedať, je to skôr o „namičaní“ si za isté obdobie. Ak by som však mal predsa nájsť odlišnosť, tak vari je to básň Ritornelový veniec o bolesti, ktorá je tvorená na spôsob sonetového venca. S predchádzajúcou zbierkou (Úvrate v nás) má však istú paralelu – v nej som vytvoril Rispetový veniec o láske. V rámci poézie ide o nezvyklé útvary.

Pozrime sa aj na novinku S lampášikom do

rozprávky. Čo v nej deti čitatelia nájdu?

Kniha je súborom vianočných rozprávok. Na každý večer vianočného obdobia pripadne vždy jedna. Ilustroval ju môj priateľ Janko Valter, ktorý je naozaj špičkový výtvarník.

Čo vás priviedlo k tvorbe práve rozprávkovej knihy pre deti?

ROZHOVOR

Ak mám byť úprimný, tak biele vianočnej knižnej ponuky pre deti, konkrétne knižiek s vianočnou tematikou. O zahraničnej je doslova škoda čo i len mlčať – okrem známej Dickensovej Vianočnej kolekcie, ktorá je aj tak vypredaná, sú to disneyovskými štúdiami zväčša prerobované, rozumnejšie poriadne skrátene známe príbehy (aj s tým Dickensovým), ktoré sú síce bohaté na ilustrácie, ale duchovne prázdne. Také tie Vianoce na americký spôsob. Čo sa týka pôvodných diel, tak obnovené vydanie Madačovej knižky Pri vianočnom stromčeku, vyšlo pred štyrťstoročím a je vypredané – a to je z pôvodnej detskej tvorby asi všetko... Sú tu síce knihy s vianočnou tematikou, ale sú to rôzne skladacky, omaľovánky, riekanky, v ktorých dominuje Santa Klaus. Slová ako Boh, Ježiš či

Ježiško, Mária, Jozef, Betlehem a podobne tam vari ani nie sú... A tak som sa rozhodol napísať vianočné rozprávky s duchovnou náplňou.

Viac o novinkách a tvorbe Pavla Prikrýla sa dozviete na besede v Kresťanskej knižnici v Žiline 30. septembra.

JOZEF ZAVARSKÝ
SNÍMKA: ARCHÍV PAVLA PRIKRYLA

Pavol Prikryl

fotografie

(výber fotografií z archívu Krajskej knižnice v Žiline)

Uvedenie knihy do života Úvrate v nás, Krajská knižnica v Žiline, 2008

Medzinárodný knižný veľtrh Bibliotéka 2011

**Uvedenie knihy do života Myšlienky bl. Jána Pavla II., projekt
Duchaplný cestopis po stopách Jána Pavla II. v našich regiónoch,
Krajská knižnica v Žiline, 2014**

krajská
knižnica
v žiline

Pavol Prikryl

výstava

pri príležitosti nedožitých 60. narodenín

život a výber z tvorby spisovateľa,
novinára a rozhlasového tvorca
predstavíme prostredníctvom
literatúry a článkov

foto: soundcloud.com

LATITUDE - 49° 12' 53,143" N
LONGITUDE - 18° 44' 29,592" E

LATITUDE1 - 49,2147618450177
LONGITUDE1 - 18,741553299653

apríl
2022

Za Pavlom Prikrylom

(1962 – 2021)

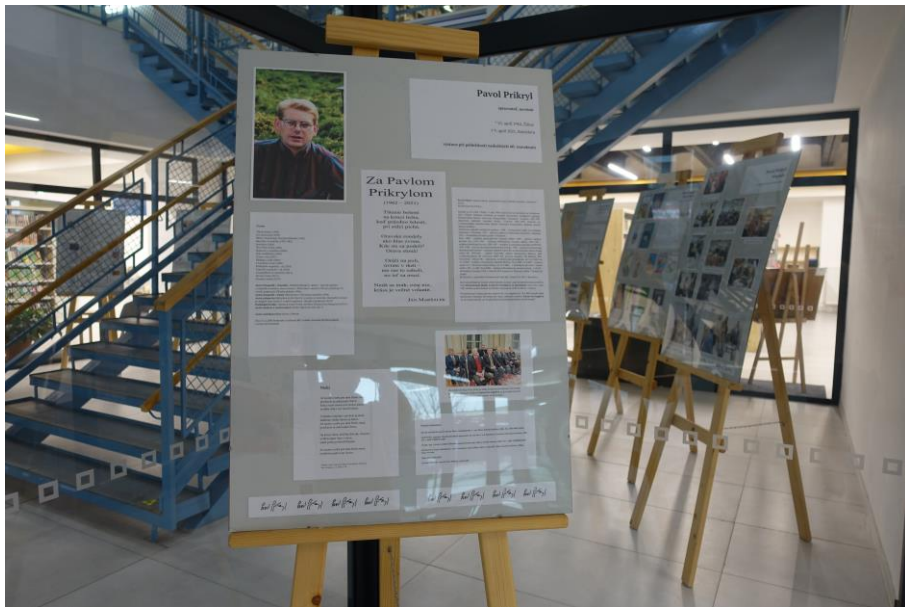
Tíšenie bolesti
na konci ticha,
keď prázdno šelestí,
pri srdci pichá.

Oravské rondely
ako hlas zvona.
Kde ste sa podeli?
Orava stoná!

Oráči na poli,
úvrate v duši –
nie raz to zabolí,
no ísť sa musí.

Nedá sa inak, ozaj nie,
krása je večné volanie.

JÁN MARŠÁLEK

Prezentáciu pre Vás pripravil

Úsek regionálneho výskumu dokumentov a informácií

2022

Krajská knižnica v Žiline